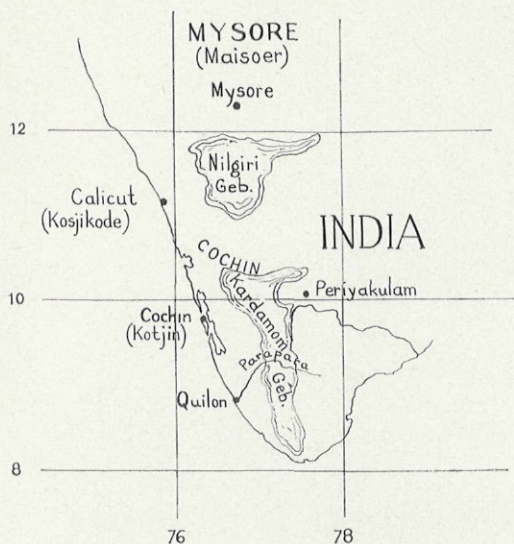

PROF. DR. H. C. D. DE WIT

Het genus *cryptocoryne* (13)

cryptocoryne consobrina schott

Wij zullen de wisselvalligheden betreffende de juiste naam van *Cryptocoryne consobrina* Schott, die in de loop der jaren nogal eens verward werd met andere, maar niet op de voet volgen en volstaan met te zeggen, dat de identiteit en kenmerken van deze, in 1857 beschreven soort eerst goed bekend werden door een gedetailleerd en mooi geïllustreerd artikel, door C. E. C. Fischer in 1936 gepubliceerd (Hook. Ic. Pl. 1936, tab. 3305).

Fischer kon zijn gegevens ontlelen aan een rijk verzameling door Professor E. Barnes in Cochin, Zuid-India, waar in de Perambikulam Heuvels, de Parapara Rivier en Perambikulam Rivier, grote hoeveelheden van deze zeer aantrekkelijke *Cryptocoryne* groeiden. Hij trof ze aan in rotsspleten in de bedding, nu eens met drijvende bladeren in het stromende water en soms ook met opgerichte bladrozetten boven water. Voor mijn studie raadpleegde ik het materiaal van Barnes eveneens en ik kon met Fischers artikel volledig instemmen. Onze tekening (fig. 1) laat nog eens duidelijk zien,

hoe sterk de ondergedoken (2) en de boven water (1) groeiende bladeren in uiterlijk verschillen. Boven water worden ze circa 30 cm lang, onder water verandert hun groene kleur in een donker-groenige purperen tint en de bladschijf wordt lijn-vormig, met zeer sterk gegolfde randen.

De spatha wordt tot 25 cm lang; zowel ondergedoken als emerse planten kunnen bloeien. Er verschijnt een forse, een weinig gedraaide spatha. De vlag is lichtkleurig maar met grote donkere wratten bezet. De keel is vlezig en donker gekleurd.

Enige verwantschap met *Cryptocoryne cognata* blijkt wel uit de lange ketel, die $2\frac{1}{2}$ -4 cm lang wordt, en uit de zeer vele (± 150) kleine meeldraden. De buis is 10-12 cm lang en de vlag neemt de rest van de spatha-lengte voor zijn rekening, inclusief een lange, dunne staart.

De vruchtbeginsels bevatten een bijzonder groot aantal eitjes, tot boven aan toe ingeplant. Een stijl is eigenlijk niet aanwezig; de „zittende” stempel is smal, kussenvormig en geheel met fijne papillen bezet. De heel licht ruwe zaden zijn ongeveer ruitvormig.

Het is moeilijk te zeggen of *C. consobrina* in onze aquaria voorkomt of niet. Het kan haast niet moeilijk zijn een flinke hoeveelheid in te doen zamelen en te importeren. Levende planten heb ik nimmer in bloei gezien.

Nu zijn de ondergedoken bladeren van *C. consobrina* niet te onderscheiden van vormen van *C. retrospiralis* en de boven water groeiende bladeren zijn niet te onderscheiden van *C. spiralis*. Exemplaren van deze beide soorten heb ik in cultuur maar een aantal planten, daarop precies gelijkend, bloeiden niet en wie weet, of daar *C. consobrina* tussen schuilt.

Het zou denkkelijk wel de beste resultaten opleveren als op deze niet al te moeilijk bereikbare plaatsen eens werd ingezameld en levende planten werden toegestuurd. Behalve in de bovengenoemde streek komt *C. consobrina* ook in Mysore en in de Nilgiri bergen voor (fig. 1). Daardoor zouden we wellicht weer een heel mooie soort voor het aquarium rijker worden, een soort waarvan de ondergedoken bladeren ook sterk op die van *C. balansae* gelijken.

Cryptocoryne consobrina Schott. 1: bloeiende plant, emers ($\times \frac{1}{2}$; naar het type exemplaar te Kew en naar de tekening van Schott, Naturh. Mus., Wenen); 2: bloeiende plant, submers ($\times \frac{1}{2}$; Barnes, Perambikulam Riv.); 3: lengtedoorsnede ketel; 4, 5: meeldraad, opzij en van boven gezien ($\times 30$); 6: vruchtbeginsels, geopend ($\times 4$); 7: rijpe (opengesprongen) vrucht ($\times \frac{1}{2}$); 8: zaad ($\times 2$).